

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

3.Bf.178/2022/14.szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2022. november 24. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t :

Az emberölés bűntette miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2022. március 16. napján kelt 214.B.159/2021/46. számú ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlott tényleges tartózkodási helye: a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet.

Az előzetes fogvatartásban töltött időt akként pontosítja, hogy a vádlott 2020. május 3. napjától 2020. május 4. napjáig őrizetben, 2020. május 5. napjától letartóztatásban volt.

A vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámítja.

A másodfokú eljárásban 15.600 (tizenötezer-hatszáz) forint bűnügyi költség merült fel, melyet a vádlott köteles az államnak megfizetni.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. március 16. napján kihirdetett ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés bűntettében [Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) és k) pont]. Ezért őt életfogytig tartó – fegyház fokozatban végrehajtandó – szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztésből legkorábban 25 év elteltével bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Elrendelte a vádlottal szemben a Pesti Központi Kerületi Bíróság 27.B.22.132/2017/42. számú ítéletével kiszabott 2 év –

végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett, börtön fokozatú – szabadságvesztés végrehajtását. Rendelkezett a bűnjelekről és kötelezte a vádlottat 2.161.270 forint bünygyi költség megfizetésére.

[2] Az elsőfokú ítéletet az ügyész tudomásul vette, ellene a vádlott és védője felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

[3] Fellebbezése írásbeli indokolásában a védő az elsőfokú bíróság előtt megtartott perbeszédét teljes terjedelmében fenntartotta.

[4] Kifejtette, hogy a mérlegeléssel megállapított ítéleti tényállásból az elsőfokú bíróság helytelen ténybeli következtetéseket vont le. A tényállás részben felderítetlen, az ítélet pedig emiatt részben megalapozatlan. Ezt azonban a Be. 592-594. §-ai alapján kiküszöbölhetőnek tartotta a tényállás hibáinak kijavításával, hiányosságainak pótlásával. Álláspontja szerint a helyes ténybeli következtetések levonásával védencc felmentésének van helye, így az nem esik a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma alá.

[5] A védő kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállás megállapításakor teljesen elvetette védencc következetes, többirányú védekezését. Sérelmezte, hogy a vád tárgyává tett cselekmény elkövetésekor folyamatosan jelen nem lévő Terhelt1 anyja neve tanú vallomását vette alapul a tényállás megállapításakor, holott az ő vallomása több helyen ellentmondásos. A nyomozás során nem került sor a tanú és védencc szembesítésére. Az elsőfokú bíróság nem vetetette össze Terhelt 1 anyja neve és tanú tanúvallomásait sem, ami elengedhetetlen lett volna, hiszen mindketten a cselekmény idejéről tettek nyilatkozatot. Az a legjelentősebb eltérés a vallomásaik között, hogy míg a vádlott édesanyja azt állította, hogy a házba érkező férfi, tanú húzta le a vádlottat a sértettől, addig tanú azt vallotta, hogy a vádlott az ágyon, a sértett pedig a földön volt. Ezt az – álláspontja szerint – jelentős eltérést a bíróság nem értékelte, holott amennyiben a vádlott édesanyjának nyilatkozata ezen a ponton helytelen, úgy nem lehet az általa elmondottak és észlelték helyességére következtetni. Felmerült, hogy Terhelt1 anyja neve több alkalommal átmehegett a ház melletti üzletbe, melyből értelemszerűen következik, hogy ez idő alatt nem láthatta, hogy mi történik a házban. Tanúvallomásával nem támasztható alá s így továbbra sem ismert, hogy ebben az időben mi történt az ingatlanban, e körben tehát a tényállás részben felderítetlen.

[6] A védő arra is utalt, hogy a szakértői vélemények több esetben nem zárták ki a védencc által elmondottakat, de azokat bizonyítani sem tudták. E körülmény is abba az irányba mutat, hogy védencc felmentésének van helye. Védencc orvosi vizsgálatai nem voltak elég részletesek, ezért a szakértők nem tudták egyértelműen kijelenteni, hogy az ő sérülései mikor és hogyan keletkezhettek.

[7] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokból helytelenül következtetett védencc bűnösségére. Tévedett, amikor a helyszínen folyamatosan jelen nem lévő Terhelt1 anyja neve tanú és a helyszínen jelen nem lévő tanúk vallomását, a szakértői véleményeket fogadta el ítéleti tényállása alapjául, anélkül, hogy azokat egymással kellő részletességgel összevetette volna és megkísérelte volna a bennük rejlő ellentmondások feloldását.

[8] Hangsúlyozta, hogy Terheltl anyja neve tanúvallomását saját érintettsége okán is el kell vetni. E körben arra hivatkozott, hogy egy olyan kapcsolatban élt a sértettel és vádlottal, ahol ő maga is bántalmazva volt. Véleménye szerint a tanú érzelmi érintettsége már önmagában kizárja, hogy elfogulatlan vallomást tegyen, az abban észlelhető ellentmondások is kétségeket ébresztenek a történetekkel kapcsolatban, emellett idős kora is szerepet játszhatott abban, hogy tévesen érzékelte a körülötte történeteket.

[9] A védő szintén tévesnek tartotta az okirati bizonyítékokból levont ítéleti következtetéseket. Úgy vélte, hogy azokból akár az ítéletben megfogalmazottak ellenkezője is kiolvasható, ezért kétséget kizáró bizonyossággal védence bűnösségét nem lehet megállapítani.

[10] A vádlott védekezését kizárólag bírói mérlegelés és Terheltl anyja neve el nem fogadható vallomása cáfolta. A törvényszék a rendelkezésre álló, de tévesen értékelt bizonyítékok és az azokból levont téves következtetések alapján döntött védence bűnösségéről.

[11] A fentiek alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az ügyiratok alapján és megfelelő ténybeli következtetésekkel állapítsa meg a helyes tényállást a Be. 593. § (1) bekezdés b) pont alkalmazásával, az elsőfokú ítéletet változtassa meg és mentse fel védencét az ellene emelt vád alól.

[12] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2022. június 7. napján érkezett BF.333/2022/5. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket nem találta megalapozottnak.

[13] A bejelentett fellebbezések tartalmára figyelemmel utalt arra, hogy a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése értelmében teljeskörű felülbírálatnak van helye.

[14] A fellebbezéseket a Be. 598. § (2) bekezdés I. fordulata alapján tanácsulésen is elbírállhatónak tartotta. Bejelentette, hogy nyilvános ülés kitűzése esetén azon nem kíván részt venni.

[15] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során a perrendi szabályokat megtartotta, figyelemmel volt a jelenleg hatályos eljárási törvény előírásaira.

[16] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének is eleget tett, beszerzett és megvizsgált minden olyan bizonyítékot, amely az ügy érdemi elbírálásához szükséges volt. Amelynek nem látta indokát, arra kellő érvekkel szolgált a védői tanú-bizonyítási indítvány elutasításakor. Az ítélet indokolásában bemutatta azokat a körülményeket, amelyekre a vádlott védekezése körében hivatkozott és helyes érveléssel zárta ki azok lehetőségét a tényállás megállapítása során. A bizonyítékok értékelésekor a vádlott bűnösségének tagadását nem fogadta el, mert azt az egyenként és összességükben megvizsgált tanúvallomások, okirati bizonyítékok és szakértői vélemények kétséget kizáróan cáfolták. Ezek irathú bemutatása, egybevetésük összefoglalása a bizonyítékok értékelésénél található. Álláspontja szerint a

törvényszék helytálló és a logikus mérlegeléssel, megalapozott tényállást állapított meg. Abból okszerűen következett a vádlott bűnösségére, és indokolási kötelezettségének is maradéktalanul eleget tett.

[17] Kifejtette, hogy a felmentést célzó fellebbezések valójában a bizonyítékok mérlegelésén keresztül a megállapított tényállást támadják, amely annak megalapozottsága miatt a másodfokú eljárásban nem vezethet eredményre.

[18] A másodfokú eljárásban irányadó tényállás alapján a cselekmény jogi minősítését és annak indokait törvényesnek találta.

[19] Okfejtése szerint az elsőfokú bíróság nem tévedett a büntetés kiszabásakor sem. Ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy a védelmi fellebbezések másodlagosan nem is terjednek ki a büntetés enyhítésére.

[20] Az ítélet járulékos rendelkezéseit szintén törvényesek tartotta. A bizonyítási indítványok elutasítására helytálló indokok mentén került sor.

[21] Mindezek alapján indítványozta, hogy az ítéltábla a törvényszék ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben.

[22] Az ítéltábla a jogorvoslati kérelmek elbírálására az ügyben a Be. 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tűzött ki.

[23] A védő az írásban benyújtott fellebbezését változatlanul fenntartotta, azt semmivel sem kívánta kiegészíteni.

[24] Előzetes bejelentésével ellentétben az ügyész is részt vett a nyilvános ülésen. Perbeszédében utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság perrendszerűen folytatta le az eljárást, lelkiismeretes bizonyítást követően megalapozott történeti tényállást állapított meg. Az ítélet indokolásának [61] pontját a bírói gyakorlatnak megfelelően átemelendőnek tartotta a tényállásba, ugyanis az a sértett idős korára és egészségi állapotára utaló ténymegállapításokat tartalmaz. Álláspontja szerint a megállapított tényállás alapján a törvényszék okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére. Bár a vádlott védekezése következetes volt, azt az egyéb adatok, a vádlott édesanyjának vallomása és az orvosszakértői vélemények egyértelműen cáfolták. Megjegyezte, hogy a felmentést célzó fellebbezések a felülmérlegelés tilalma folytán sem vezethetnek eredményre. Az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére és törvényesen minősítette cselekményét. Csupán az őrizetbe vétel időpontjának helyesbítését és a vádlott tényleges tartózkodási helyének feltüntetését tartotta indokoltnak. Ezekkel a pontosításokkal és kiegészítésekkel indítványozta, hogy az ítéltábla a Be. 605. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet hagyja helyben azzal, hogy rendelkezzen a vádlott által a másodfokú határozat kihirdetéséig letartóztatásban töltött idő beszámításáról is.

[25] A vádlott a nyilvános ülésen az ügy érdemében nem kívánt felszólalni és az utolsó szó jogával sem élt.

[26] A felmentésért bejelentett védelmi fellebbezések nem alaposak.

[27] A jogorvoslati kérelmek irányultságára figyelemmel az ítéltábla a Be. 590. § (1) és (2) bekezdés alapján az elsőfokú ítéletet az azt megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírált. A felülbírálat kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére és a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésekre, valamint az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartásának ellenőrzésére.

[28] A Be. 590. § (5) bekezdése alapján azonban az ítéltábla azt is vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során történt-e a Be. 607. § (1) és 608. § (1) bekezdésében írt feltétlen hatályon kívül helyezéshez vezető eljárási szabálysértés, a bűnösségre vont következtetés okszerű-e, és a bűncselekmény minősítése megfelel-e az anyagi jogszabályoknak.

[29] A Be. 590. § (7) bekezdése alapján az ítéltábla hivatalból felülbírált továbbá a Be. 671. §-a szerinti egyszerűsített felülvizsgálat alapját képező – a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra, az előzetes fogvatartás beszámítására, az elkobzásra, a lefoglalt dolgokra és a bűnügyi költségre vonatkozó – ítéleti rendelkezéseket is.

[30] A felülbírálat eredményeként a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság részletes, az ügy eldöntése szempontjából minden lényeges körülményre kiterjedő bizonyítási eljárást folytatott le, melynek során kellő alaposággal és körültekintéssel, a perrendi szabályok betartásával járt el. Az ítéltábla nem észlelt olyan – a Be. 607. § (1) bekezdése, illetve Be. 608. § (1) bekezdése szerinti – eljárási szabálysértést, amely feltétlen hatályon kívül helyezési okot képezne, illetve az eljárás lefolytatására, az ügy érdemére kiható s a másodfokú eljárásban nem orvosolható jellege folytán a Be. 609.§ (1) bekezdésében írtak szerint az ügy érdemi felülbírálatát kizárta volna. Ilyenre egyébként a felek sem hivatkoztak.

[31] Az elsőfokú bíróság minden tekintetben perrendszerűen, az eljárási törvény előírásainak megfelelően folytatta le az eljárást. A bizonyítás törvényességére vonatkozó szabályokat is maradéktalanul megtartotta. A vádlott, a tanúk és az igazságügyi szakértők meghallgatására, az eljárási jogokra történt kioktatás, az elfogultság kérdésének tisztázása, a szükséges törvényi figyelmeztetések elhangzását, az arra jogosultak vonatkozásában a vallomásmegtagadási jogra történt kioktatást követően került sor.

[32] Megalapozottan utasította el a törvényszék a nyilvánosság kizárása iránt előterjesztett védői indítványt is. Kétségtelen, hogy a vád tárgyát közeli hozzátartozó sérelmére, brutális módon végrehajtott ölési cselekmény képezte. Ugyanakkor ez más, hasonló elkövetésű ügyekkel összevetve mégsem tekinthető olyan jellegűnek, aminek a nyilvános tárgyaláson való felidézése a közérkölcset súlyosan sértené. A Be. 436. § (4)

bekezdésében felsorolt egyéb ok sem állt fenn, amely az ügyben zárt tárgyalás elrendelését indokolta volna.

[33] Az elsőfokú bíróság a Be. 164. § (1)-(3) bekezdésében írtakra is figyelemmel az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a vád tárgyává tett bűncselekmény elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat feltárta, azokat egyenként és összességükben is megfelelően, a logika szabályainak megfelelően értékelte. Bizonyítékértékelő tevékenységéről és annak eredményéről a másodfokú bíróság által is nyomon követhetően, a felülbírálathoz szükséges mértékben számot adott.

[34] A személyi részben a vádlott bűnügyi előélete kapcsán feltüntetett ítéletre vonatkozó adatokat annyiban egészíti ki a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú ítélet 2018. január 15. napján kelt.

[35] Ezen túlmenően rögzíti, hogy a bűnügyi nyilvántartás adatai alapján a vádlott ellen jelenleg 484/2019.bü. számon hamis vád büntette miatt folyik büntetőeljárás a BRFK XVII. Rendőrkapitányságon. A cselekmény elkövetési ideje 2016. szeptember 4. napja, vele szemben a megalapozott gyanú közlésére 2019. július 16. napján került sor.

[36] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az ítéltábla a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja szerint kisebb részben megalapozatlannak, hiányosnak találta.

[37] Ahogy arra a fellebbviteli főügyészség képviselője is helyesen utalt perbeszédében, a tényállás nem tartalmazta a sértett egészségi állapotára, meglévő betegségeire vonatkozó tényeket és körülményeket. Ezeket a törvényszék nem tüntette fel teljeskörűen, illetve azokat részben, ítéletszerkesztési hiba folytán, a határozat indokolásában rögzítette. Ez a hiányosság azonban a rendelkezésre álló ügyiratok tartalma alapján teljes mértékben kiküszöbölhető volt.

[38] Erre tekintettel az ítéltábla a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú ítélet indokolása [6] bekezdésének második mondatát kiegészíti azzal, hogy a sértett 83 éves, peacemakerrel rendelkező, idős korrallal együttjáró betegségeiben szenvedő, trombózis szövődményeként nehézkesen, bottal járó személy volt.

[39] Az elsőfokú bíróság csupán az indokolás [61] bekezdésében, a cselekmény egyik minősítő körülménye kapcsán utalt általánosságban a sértett „rossz egészségi állapotára.” Az erre vonatkozó tényeket, adatokat részletesebben, a történeti tényállás részeként is fel kellett tüntetni, mivel a bírói gyakorlat szerint éppen ez szolgáltat ténybeli alapot a súlyosabb jogi minősítés megállapíthatóságához.

[40] Ezekkel a kiegészítésekkel a tényállás megalapozottá vált, ekként a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[41] Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Részletesen bemutatta a vádlott védekezését, ismertetve az édesapja előzetes támadására, a

néhány perces emlékeztetkiesésére, illetve az idegen elkövetőre vonatkozó hivatkozásait. Megfelelő indokát adta annak, hogy a történeti tényállást a vádlott kétirányú tagadó vallomásával szemben miért Terheltl anyja neve, tanú és a többi tanú vallomása, a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv, az igazságügyi genetikus és az igazságügyi orvosszakértők szakvéleményére, valamint az egyéb okirati bizonyítékokra alapította.

[42] Az elsőfokú bíróság logikus és részletesen megindokolt magyarázatát adta annak, hogy a vádlott bűnösségét milyen bizonyítékok támasztották alá kétséget kizáróan. A vádlott általi elkövetést bizonyította Terheltl anyja neve tanúvallomásán kívül a helyszínre érkező mentőszolgálat, és a rendőrfőnök által készített feljegyzések, okiratok, rendőri jelentések, a helyszíni szemle és a halottvizsgálat adatai, a sértett holttestének feltalálási körülményei, a rajta észlelt kalapáccsal okozott sebzésnek, ráugrásnak, megtaposásnak megfeleltethető sérülések, az elkövetés eszközeként lefoglalt kalapács, az arról vett DNS minta és annak igazságügyi genetikus-szakértői elemzése, a sértetten észlelt idegenkezűsége utaló sérülésmintázat, a halál okáról készült orvosszakértői vélemények, valamint a vádlott személyiségstruktúrájával kapcsolatos szakértői megállapítások.

[43] A bűnösségét tagadó vádlott az eljárás során különböző, részben önellentmondó, részben egymást kizáró védekezéseket terjesztett elő. Ennek lényege az volt, hogy egyfelől jogos védelmi helyzet lehetőségét felvető előadást tett, miszerint a cselekményt megelőzően édesapja támadt rá botjával és fojtogatni kezdte őt. Másfelől saját, néhány perces eszméletvesztésére s ez idő alatt egy idegen elkövető általi bántalmazás, a házban megbújó harmadik személy lehetséges közreműködését vetette fel.

[44] Ezzel kapcsolatban az ítéltábla elegendőnek tartja megjegyezni, hogy a vádlott édesanyja, Terheltl anyja neve tanúvallomása révén a cselekményre vonatkozó közvetlen bizonyíték állt az ügyben rendelkezésre. A másodfokú bíróság is hangsúlyozza, hogy a vádlott édesanyja a hozzátartozói minőség és az abból fakadó vallomás-megtagadási jogra történt figyelmeztetést követően, annak ismeretében tett vallomást. A kihallgatásáról készült jegyzőkönyveket és az eljárás egyéb adatait figyelembe véve az ítéltábla semmilyen körülményt nem észlelt, amely e vallomásnak a bizonyítékok köréből történő kirekesztését indokolta volna. Vallomásában nincs olyan elem, ami akár a legcsekélyebb mértékben is megkérdőjelezte volna elfogulatlanságát vagy amiből arra lehetett volna következtetni, hogy alaptalanul, hamisan tett a fiára terhelő vallomást. A vádbeli eseménysor lényeges mozzanataival kapcsolatos állításait az eljárásban beszerzett egyéb személyi, tárgyi, okirati és szakértői bizonyítékok mindenben alátámasztották. A másodfokú bíróság ezért nem találta megalapozottnak azt a védői érvelést, miszerint a tényállás megállapítása során figyelmen kívül kellett volna hagyni az ő vallomását.

[45] Az első nyomozati vallomását a tanú a cselekmény elkövetése napján, 2020. május 03-án 10 óra 2 perckor kezdődő kihallgatása alkalmával tette, vagyis néhány órával a cselekmény elkövetése után, amikor az emlékei még nagyon frissek voltak. A legelső kihallgatásának időpontja és az általa elmondottak azt is alátámasztják, hogy a vád tárgyává tett cselekmény elkövetésekor ő is jelen volt a vádbeli ingatlanban és közvetlen észlelője volt a sértett halálos bántalmazásának. Kihallgatása során ugyanis olyan részletekről számolt be, amiket más forrásból nem, csak úgy ismerhetett, ha ő is szemtanúja volt a történeteknek. Elmondta, hogy a vádlott kalapáccsal esett neki édesapjának, a fejét ütötte meg sokszor. Beszámolt arról is, hogy ugrált a mellkasán és a peacemakerét taposta. Ennek az elkövetési

magatartásnak az orvosszakértői véleményben, boncjegyzőkönyben megállapított sérülések teljes mértékben megfeleltethetők és azzal párhuzamba állíthatók voltak. A tanú kihallgatásakor még nem állhattak rendelkezésre az orvosszakértői megállapítások, azokat a vádlott édesanyja értelemszerűen nem is ismerhette, azokról kizárólag saját észlelése alapján szerezhette csak tudomást. Ebből pedig arra lehet következtetni, hogy szemtanúja volt a vádlotti magatartásnak, arról számolt be, amit látott, és az általa előadottak megerősítést nyertek egyéb bizonyítási eszközökből származó bizonyítékokból is.

[46] Terhelt1 anyja neve viszont egyáltalán nem számolt be a sértett részéről jogtalan támadásról, nem említette, hogy a cselekményt megelőzően a sértett akár bottal, akár más módon rátámadt volna a vádlottra. A vádlottról készült fényképek és az orvosi leletek alapján adott igazságügyi orvosszakértői vélemény egyedül a vádlott arcán lévő sérülésekről mondta azt, hogy „nem kizárhatóan okozhatta” bottal történt megütés, ami azonban nem több a lehetőség megállapításánál. Az orvosszakértői vélemény egyebekben kategorikusan kizárta, hogy a vádlott sérülései az általa állított módon, megragadásból vagy fojtogatásból keletkeztek volna. Az eljárásban ugyanakkor arra volt adat, hogy a vádlott a cselekményt megelőző napokban az ágykeret szélébe verte a fejét. Ez pedig összhangban áll tanúl tanú azon előadásával, miszerint a vádlott fejéről régebbi sérülésből származó, alvadt vér kezdett csöpögni a meleg hatására. Mindezekre figyelemmel a vádlotti fejsérülés keletkezésének a sértetti magatartással való összefüggése cáfolható, egyben a terhelti jogos védelemre hivatkozás aggálytalanul elvethető volt.

[47] Terhelt1 anyja neve tanúvallomása alapján ugyancsak kizárható volt, hogy a sértetten, a vádlotton és rajta kívül idegen személy tartózkodott volna ekkor a házban és ő ölte volna meg a sértettet vagy legalábbis közreműködött volna a sértett bántalmazásában. Az ő vallomását a házukba lépő tanúl tanú vallomása és a genetikus szakvélemény is megerősítette. Helyesen jegyezte meg a törvényszék, hogy egyébként maga a vádlott sem észlelte idegen személy jelenlétét. E körben a „fehér villanással” kísért emlékeztetkiesésére hivatkozott, miszerint ez idő alatt történhetett édesapja bántalmazása. Az elsőfokú ítélet azonban szakértői megállapításokra alapítottan cáfolta, hogy miért nem lehetett az eszméletvesztésre vonatkozó állítását valósként elfogadni. Túl azon, hogy a más általi elkövetésre fizikaialag sem utalt semmilyen adat, az még pusztá feltevés szintjén sem merült fel, hogy a sértett megöléséhez bárkinek érdeke fűződött volna, Terhelt1 anyja neve elfogadott vallomása alapján pedig – a már kifejtettek szerint – a halálhoz vezető sérüléseket okozó elkövetési magatartás és az elkövető személye is megállapítható. .

[48] Meggyőző érveléssel vetette el tehát az elsőfokú bíróság a vádlott jogos védelmi helyzetre történt hivatkozását, és szintén helyes indokokkal zárta ki a más általi elkövetés lehetőségét is. A másodfokú bíróság nem kívánja megismételni az ezzel kapcsolatos bizonyítékértékelést és az azokból levont ténybeli következtetéseket, e helyütt csupán visszaul az elsőfokú ítéletben kifejtettekre.

[49] A védő által jelzett azon ellentmondás, miszerint a házba lépő tanúl húzta le a vádlottat a sértettől vagy pedig a vádlott az ágyon guggolt, sem tette Terhelt1 anyja neve vallomását hiteltelenné. A vallomások közötti eltérésre ésszerű magyarázat lehet, hogy a kihallgatásakor még a történetek hatása alatt állt, ezért nem emlékezett pontosan minden részletre, de az sem kizárt, hogy tanúl azon mozdulatát, hogy a vádlottat birkózó fogással átkarolta, értékelte akként, hogy lehúzta a sértettől. A cselekmény releváns mozzanatait

illetően viszont az előadása teljes összhangban állt az egyéb bizonyítékokkal, illetve azt semmilyen adat nem cáfolta.

[50] Azt a védői észrevételt sem találta megalapozottnak az ítéltábla, hogy a vádlott édesanyja nem volt végig jelen a cselekmény elkövetésekor, így ő nem észlelhette teljes egészében a házban történeteket. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján ugyanis azt lehetett megállapítani, hogy Terheltl anyja neve már a kalapáccsal leadott ütések, a sértett mellkasán ugrálás és a megtaposása után, vagyis a férje halálához vezető erőszak kifejtését követően hagyta el többször az ingatlant azért, hogy segítséget kérjen a környéken tartózkodó szomszédoktól, járókelőktől. A házba lépő tanú is úgy nyilatkozott, hogy amikor a vádlott édesanyja a boltnál segítséget kért tőle, addigra a bántalmazás már hosszabb ideje megtörténhetett.

[51] Az orvosszakértői vélemények alapján kétséget kizáróan megállapítható volt az is, hogy a vádlott által kifejtett magatartás és a sértett halála között közvetlen ok-okozati összefüggés áll fenn.

[52] Egyetértett az ítéltábla a védő által az előkészítő ülésen előterjesztett bizonyítási indítványok elutasításával és annak indokaival is. Jelen ügyben minden olyan személyt kihallgattak, akinek tudomása lehetett a vádbeli cselekményről. A rendőri feljegyzések szerint a védő által megjelölt személyek semmilyen érdemi információval nem rendelkeztek, így a tanúkenti kihallgatásuk csak az eljárás szükségtelen elhúzódásához vezetett volna.

[53] Összességében tehát az elsőfokú bíróság minden releváns bizonyítékot beszerzett és értékelési körébe vont, azokat egyenként és egymással összevetve a logikai szabályainak megfelelően értékelte. Ennek eredményeként pedig – a fent jelzett, a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető hiányosságot leszámítva – minden tekintetben megalapozott tényállást állapított meg. Helytállóan jegyezte meg a fellebbviteli főügyészség, hogy a védői fellebbezésben előadott kifogások és észrevételek valójában az elsőfokú bíróság bizonyíték-értékelő tevékenységét támadták, amelyek azonban a tényállása megalapozottsága és a felülmérlegelés tilalma folytán nem vezethettek eredményre.

[54] Bár korábbi alkoholfüggőssége miatt a vádlott többször állt pszichiátriai és gyógyszeres kezelés alatt, a törvényszék orvosszakértői véleményeken nyugvó megállapításai szerint nem szenved olyan kóros elmeállapotban, amely alapján felmentésének és kényszergyógykezelése elrendelésének lenne helye. Az elsőfokú eljárás során körütekintően vizsgálták beszámítási képességét és az IMEI-beli megfigyelésre is sor került, további vizsgálatát nem tartották szükségesnek. Ennek eredményeként megnyugtatóan tisztázni lehetett, hogy büntethetőséget kizáró vagy korlátozó kóros elmeállapot nem véleményezhető nála. Disszociális személyiségzavara megkönnyíthette ugyan a cselekmény elkövetését, ennek azonban csupán a joghátrány meghatározása során volt jelentősége, ahogy arra a törvényszék is helyesen utalt.

[55] Miután büntethetőséget kizáró ok nem állt fenn, a megállapított tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére.

[56] Büntetőjogi felelősségét a váddal egyezően a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d) és k) pontja szerint minősülő, különös kegyetlenséggel, a bűncselekmény elhárítására idős koránál fogva korlátozottan képes személy sérelmére elkövetett emberölés büntetőjogi minősítésével, ezzel kapcsolatos indokaival az ítéltábla mindenben egyetértett.

[57] Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a cselekmény minősítése során figyelemmel volt az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. Büntető jogegységi határozatban foglaltakra. Ennek vizsgálata során a tárgyi oldal elemeiből vont megalapozott következtetést az alanyi oldal elemeire.

[58] Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy az elkövetéshez használt, 31 cm teljes hosszúságú, 28,5 cm nyélhosszúságú, 10,5 cm hosszú fém fejjel, 2,5x2,5 cm széles fémtalppal, 2 mm éllel rendelkező kalapáccsal a vádlott legalább 15-20 rendbeli közepes erejű ütest mért édesapja fejére, az eszközös bántalmazás mellett olyan testrészeit támadta, ahol köztudomásúan létfontosságú szervek vannak. A mellkasán ugrált és még az őt életben tartó peacemakerére is többször rátaposott. A vádlott tudatában az általa használt különösen veszélyes, az emberi élet kioltására alkalmas eszközre, az erőbehatás mértékére, a sérülések nagy számára és a sértett védekezésre korlátozottan képes állapotára is figyelemmel okvetlenül fel kellett, hogy merüljön benne a sértett halálának lehetősége. Jelen esetben az emberölés büntettétől eltérő jogi minősítés fel sem merülhet, a vádlott az édesapja halálát kívánva, egyenes szándékkal cselekedett.

[59] A különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés megállapításánál elsősorban emberiességi, erkölcsi szempontok a meghatározók. E fogalom alá az átlagosat lényegesen meghaladó szenvedéssel járó, rendkívüli embertelenséggel, brutalitással, gátlástalanul, az emberi méltóság mély megalázásával vagy az elkövető emberi mivoltából kivetkőzve véghez vitt ölési cselekmények vonhatók. E minősítő körülmény megállapíthatósága szempontjából annak, hogy a sértett ténylegesen elviselt-e fájdalomérzést, nincs jelentősége, miként az elkövetés eszközének sem [3/2013. számú BJE határozat 4. pont]. Amennyiben azonban a sértett halálát rendkívüli szenvedéssel járó fájdalomérzés előzte meg, az a cselekmény konkrét tárgyi súlyát nyilvánvalóan növeli.

[60] A vádlott tudata egyértelműen átfogta az elkövetés különösen kegyetlen voltát. Az ezzel kapcsolatos tudattartalmára az általa okozott sérülések nagy számából, az ütések erejéből és irányultságából, a bántalmazás elhúzódásából, illetőleg a sértettnek a végrehajtás ideje alatt tanúsított minimális védekező magatartásából vonható következtetés. Az igazságügyi orvosszakértő nyilatkozata alapján rögzíthető, hogy a sértetten védekezőtípusú sérülések is észlelhetők voltak (elsőfokú ítélet [26] bekezdés). Ez azonban nem jelenti egyúttal azt, hogy érdemi védekezést tudott volna kifejteni, ettől még védekezésre korlátozottan képes személynek minősül. A védekezés során elszenvedett sérülései csupán azt bizonyítják, hogy azok elszenvedésekor még életben volt.

[61] Az ítéltábla egyetértett a bűncselekmény elhárítására idős koránál fogva korlátozottan képes személy sérelmére elkövetett emberölés megállapításával. Ez következik egyrészt abból, hogy az időskorral járó betegségekben szenvedő, peacemakerrel élő, trombozisz szövődményeként nehezen járó sértett a cselekmény elkövetésének időpontjában a

83. életévét betöltötte. Ezzel a vele hosszabb ideje életvitelszerűen egy háztartásban élő vádlott is tisztában volt, mint ahogy édesapja rossz egészségi állapotát maga is megemlítette. A sértett idős kora és különböző betegségei együttesen a védekezésre való képességét jelentősen korlátozták, a vádlott által kifejtett eszközös támadással szemben érdemi védekezést nem tudott kifejtetni. Ekként az élet elleni cselekmény kapcsán e minősítő körülmény megállapítása is törvényes volt.

[62] A vádlott által megvalósított ölési cselekményt a törvény 10 évtől 20 évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel rendeli bünteteni.

[63] Az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabási körülményeket túlnyomórészt helyesen tárta fel és azokat a tényleges súlyuknak megfelelően értékelte.

[64] Nem tévedett, amikor súlyosító körülményként értékelte a cselekmény kétszeresen is súlyosabban minősülő esetének megvalósulását és a közeli hozzátartozó sérelmére történt elkövetést. További súlyosító körülményként kellett figyelembe venni azt az igazságügyi orvosszakértői vélemény azon megállapításait, miszerint a többszörös bordatörés és bőrzúzódás igen nagy fájdalommal, szenvedéssel járt (elsőfokú ítélet [22] bekezdés). Ez a korábban kifejtettek szerint nem ütközik a kétszeres értékelés tilalmába, mivel a sértetti oldalon a fájdalom átélése a különös kegyetlenséggel történő elkövetés megállapíthatóságának nem szükségképpen feltétele. A kalapács különösen veszélyes eszköznek minősül, ugyanakkor ennek használatát nem lehetett a vádlott terhére értékelni, mivel a bíróság részben erre is tekintettel minősítette súlyosabban a cselekményt. [56. BKv III/2. pont.] Ugyanezen okból helyesen hagyta figyelmen kívül a törvényszék külön tényezőként a sértett idős korát, hiszen ez már a súlyosabb minősülést megalapozó körülményként jelentkezett. A vádlott terhére kellett értékelni azonban büntetett előéletét. Az egyetlen jogerős elítélése ellenére ezt jelentős nyomatékka, tekintettel arra, hogy őt korábban ugyancsak az édesapja sérelmére elkövetett testi épség elleni bűncselekmény miatt marasztalta el a bíróság. Ezzel összefüggésben helyesen vette figyelembe súlyosító tényezőként, hogy a vádlott éppen az emiatt kiszabott szabadságvesztés próbaidejének hatálya alatt követte el cselekményét, ami a fent rögzítettek szerint további büntetőeljárás hatályával is egybeesett. Mellőzte ugyanakkor az ítéltábla ebből a körből az ilyen és ehhez hasonló jellegű cselekmények elszaporodottságát, mivel statisztikai adatok nem támasztják alá, hogy az utóbbi időben az ilyen bűncselekmények száma a korábbi időszakhoz képest jelentősen megnövekedett volna.

[65] A törvényszék a bírói gyakorlatnak megfelelően a vádlott javára értékelte a büntethetőségét nem érintő és a betegség szintjét el nem érő személyiségzavarát, amely megkönnyíthette a cselekmény elkövetését.

[66] A cselekmény elkövetése óta eltelt időt, melybe az elsőfokú ítélet kihirdetése óta eltelt idő is beleszámít, az ítéltábla rendkívül csekély mértékben, de a vádlott javára értékelte. A bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlya ennek enyhítő hatását teljesen kioltaná, az előzetes fogvatartásban töltött idő azonban kompenzálja ezt annyira, hogy az elkövetés óta eltelt közel 2 és fél éves időtartam kisebb mértékben a javára írható legyen. [56.Bkv. III/10. pont]

[67] A büntetéskiszabási körülmények ily módon történt értékelésére figyelemmel a másodfokú bíróság a vádlottal szemben alkalmazott szabadságvesztés büntetés nemét és mértékét egyaránt megfelelőnek találta. A vádlott terhén megállapított, közeli hozzátartozó sérelmére megvalósított, többszörösen súlyosabban minősülő élet elleni cselekmény kiemelkedő tárgyi súlyú. A vádlott személyében fokozott társadalomra veszélyesség ismerhető fel, ezért a társadalomtól való hosszabb időre történő elszigetelése indokolt. A terhére értékelt körülmények mellőzhetetlenné teszik vele szemben az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés kiszabását. Az elsőfokon kiszabott büntetés tehát eltúlzottnak semmiképp nem tekinthető. Annak enyhítésére az ítéltábla már csak azért sem látott alapot, mert korábban is édesapja sérelmére elkövetett testi épség elleni bűncselekmény miatt marasztalta el jogerősen a bíróság s ezen ítélet próbaideje alatt követte el a jelen ügyben terhére rótt, immár édesapja életét kioltó cselekményét. Egyetértett az ítéltábla a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának 25 évben történt meghatározásával is.

[68] A végrehajtási fokozat meghatározása ugyancsak törvényes.

[69] Összességében tehát az ítéltábla is arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés arányban áll a bűncselekmény konkrét tárgyi súlyával, igazodik a bűnösség fokához és az elkövető társadalomra veszélyességéhez, mely joghátrány alkalmas a Btk. 79. §-ában megfogalmazott általános és egyéni büntetési célok elérésére.

[70] A közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása szintén indokolt volt, mert az idős, beteg és kiszolgáltatott helyzetben lévő édesapja életét brutalitás módon kioltó vádlott méltatlan arra, hogy a közügyek gyakorlásában részt vegyen. Annak tartamát az elsőfokú bíróság helyesen határozta meg a törvényi maximumban, ez áll arányban a kiszabott szabadságvesztés büntetés mértékével is.

[71] Az elsőfokú bíróság a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján helytállóan rendelte beszámítani a kiszabott szabadságvesztésbe a vádlott által őrizetben és letartóztatásban töltött időt.

[72] Tekintettel arra, hogy a végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt vádlott a jelen ügyben terhére rótt bűncselekményt a Pesti Központi Kerületi Bíróság dátum11. napján jogerőre emelkedett 27.B.22.132/2017/42. számú ítéletében alkalmazott 3 éves próbaidő hatálya alatt követte el, az elsőfokú bíróság a Btk. 87. § b) pontja alapján törvényesen rendelte el az abban kiszabott 2 év börtön fokozatú szabadságvesztés végrehajtását.

[73] Az elsőfokú bíróság pontosan állapította meg az eljárás során felmerült bűnügyi költség összegét. Tekintettel arra, hogy annak valamennyi tétele szükséges és indokoltan merült fel, törvényesen kötelezte a bűnösnek kimondott vádlottat a teljes összeg megfizetésére.

[74] Az ítélet egyszerűsített felülvizsgálatra tartozó egyéb rendelkezések is törvényesek. Egyedül az előzetes fogvatartásra vonatkozó adatokat kellett pontosítani. A fellebbviteli főügyészség helytállóan észrevételezte, hogy ugyanazon a napon a vádlott két

különböző kényszerintézkedés hatálya alatt nem állhat, ezért a súlyosabb kényszerintézkedés kezdő napjához igazítottan állapította meg az őrizet befejező és a letartóztatás kezdő napját.

[75] Az ítélet rendelkező részében a másodfokú bíróság a Be. 561. § (2) bekezdés b) pontja szerint kiegészítette a Be. 184. § (2) bekezdésében írt személyes adatokat a vádlott tényleges tartózkodási helyével, amely az előzetes fogvatartás helyét jelentette.

[76] Fenti indokokra figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – a Be. 599. § (1) bekezdés szerint nyilvános ülésen eljárva – a Be. 605. § (1) bekezdés alapján fenti pontosításokkal és kiegészítésekkel helybenhagyta.

[77] A másodfokú bíróság a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámította a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú ügydöntő határozat meghozatala napjáig letartóztatásban töltött időt.

[78] Mivel a védelmi fellebbezések nem vezettek eredményre, a másodfokú eljárásban kirendelt védői díjként felmerült bünyügyi költség viselésére a Be. 574. § (1) bekezdés és a Be. 613. § (1) bekezdés alapján a vádlottat kellett kötelezni.

[79] Az ítéltábla végzése ellen a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése alapján további fellebbezésnek nincs helye.

Budapest, 2022. november 24.

dr. Szalai Géza s.k.
s.k.

dr. Bíró Emese s.k.

Radnainé dr. Solymosi Viktória

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2022. március 16. napján kelt 214.B.159/2021/46. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.178/2022/14. számú végzésével 2022. november 24. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2022. november 24.

Dr. Szalai Géza s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: